

Аналіз сучасного стану ринку продукції птахівництва в Україні

Постановка проблеми. Сучасний стан вітчизняного птахівництва характеризується подальшим розвитком ринкових відносин, зростаючою потребою в освоєнні науково-технічного прогресу та підвищенні ефективності виробництва, в поглибленні міжрегіональних і міжнародних зв'язків. Із розвитком зовнішньоекономічних відносин українське птахівництво все більше стає складовою частиною світового птахівництва, зазнає впливу таких самих тенденцій та закономірностей розвитку, методів і прийомів ведення галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато українських учених-економістів, таких як Б. Мельник [7], О. Бутенко [5], Ф. Ярошенко [9] й інші приділяли увагу в своїх працях ринку продукції птахівництва та особливостям його розвитку і функціонування в Україні. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій та їхню наукову значимість у сучасних умовах господарювання, ринок продукції птахівництва потребує постійного й детального дослідження.

Мета статті – дослідження ринку продукції птахівництва, виявлення тенденцій його розвитку та визначення особливостей функціонування в Україні.

Виклад основних результатів дослідження. Ринок продукції птахівництва в Україні відіграє досить важливу роль. Птахівництво – одна з найбільш скоростиглих галузей тваринництва, що характеризується швидкими темпами відтворення поголів'я, найменшими витратами матеріальних засобів і затратами людської праці на одиницю виробленої продукції. Птиця вирізняється вищими продуктивністю й високими відтво-

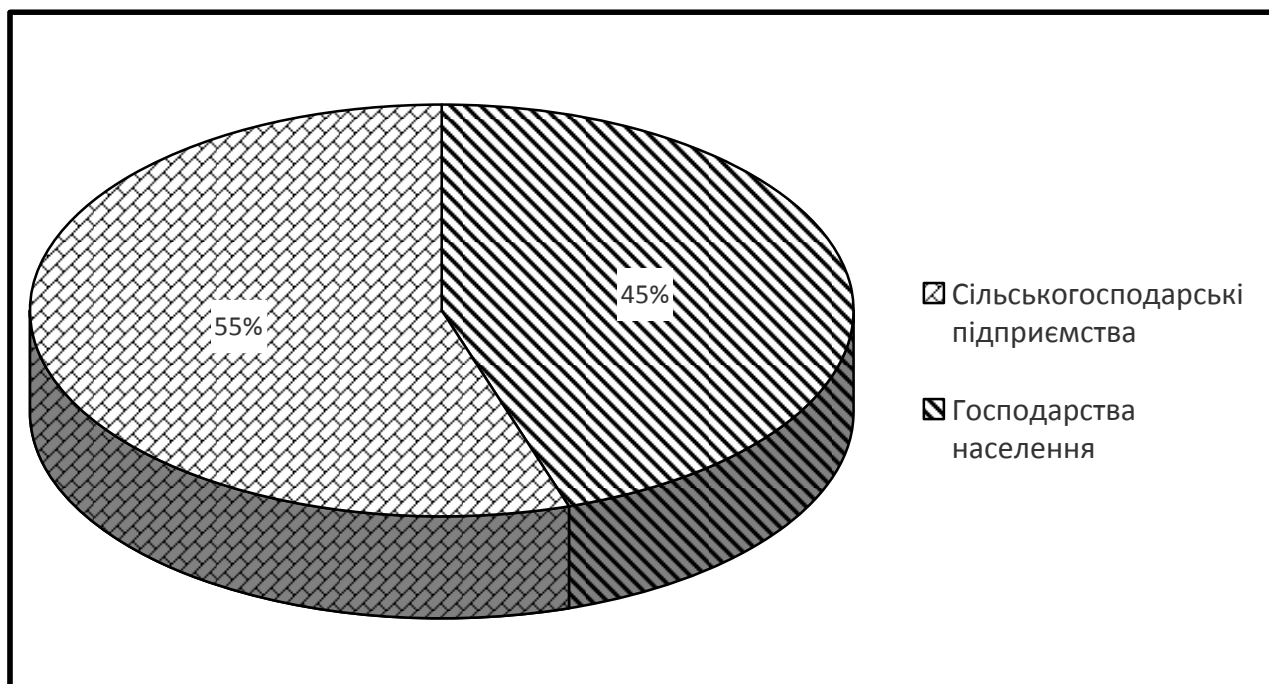
рювальними можливостями, інтенсивним ростом, здатністю до найвищої конверсії корму за її пристосованості до промислових умов утримання. Також продукція галузі займає важливе місце в забезпеченні населення високоякісними дієтичними продуктами харчування.

Яйця містять усі необхідні людині поживні та біологічно активні речовини, більше 20-ти мінеральних речовин, вітаміни А, D, Е, К, В1, В2, В6, рибофлавін, а також лізоцим – особливу ферментоподібну речовину, яка має високу протимікробну здатність. Поживна цінність одного курячого яйця становить близько 75 кал.

М'ясо птиці також має високі поживні та дієтичні властивості. В білому м'ясі бройлера міститься понад 20% повноцінних білків, 1-2% жиру. Білок містить близько 92% незамінних амінокислот. Саме тому при обмежених можливостях кормової бази в більшості країн швидко розвивається виробництво м'яса бройлерів.

Галузь птахівництва в Україні розвивається дуже швидкими темпами. За оцінками Державної служби статистики України протягом 2000-2012 років поголів'я птиці зросло на 90,4 млн гол., або в 1,7 раза. Нарощування поголів'я птиці відбулося за рахунок укрупнення існуючих і побудови нових птахофабрик. Кількість птиці в населення упродовж досліджуваного періоду зменшилася на 2,2 млн гол., тоді як у сільськогосподарських підприємствах кількість поголів'я зросла на 92,6 млн гол. (рис. 1).

* Науковий керівник – В.П. Галушко, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН.
© Д.О. Кирилук, 2014

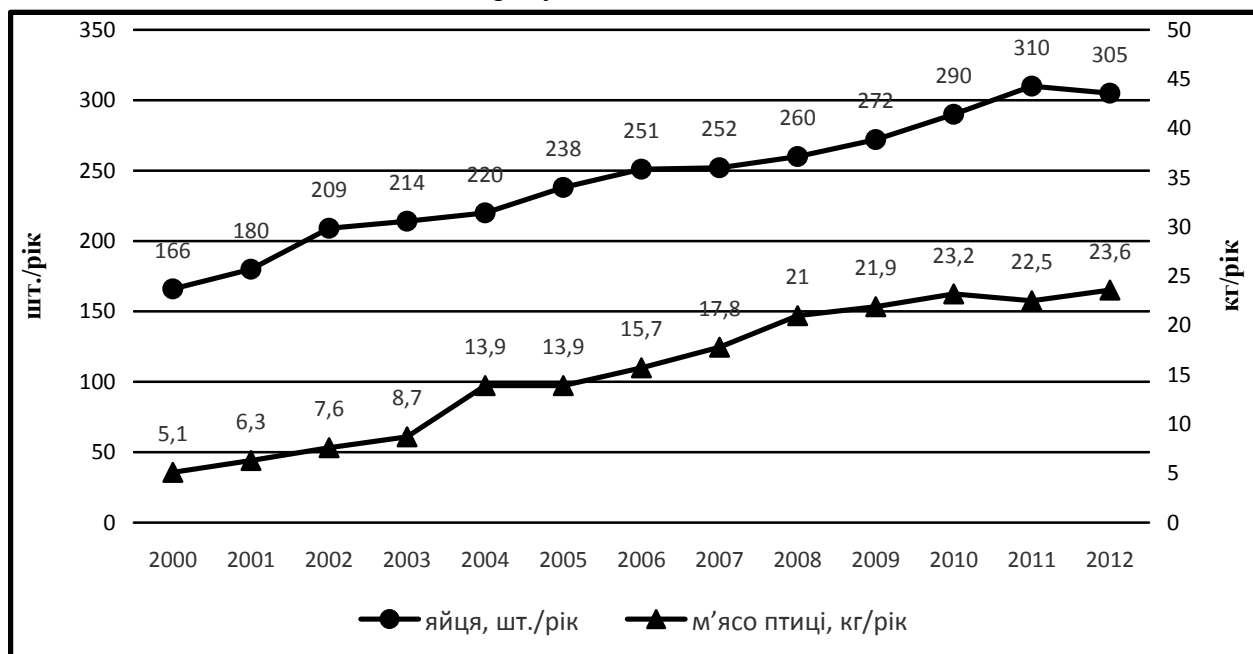

Рис. 1. Структура утримання поголів'я птиці в Україні в 2012 р., %

Джерело: Розраховано за даними Державної служби статистики України.

Збільшення поголів'я птиці значною мірою позначилося на внутрішньому ринку продукції птахівництва. Протягом досліджуваного періоду споживання яєць та м'яса птиці зростало (рис. 2). Це зумовлено співвідношенням ціни та якості продукції

птахівництва. Порівнюючи ціни на м'ясо птиці варто зазначити, що воно є найдешевшим на ринку м'яса порівняно з іншими видами, що, відповідно, робить його найдоступнішим для населення.

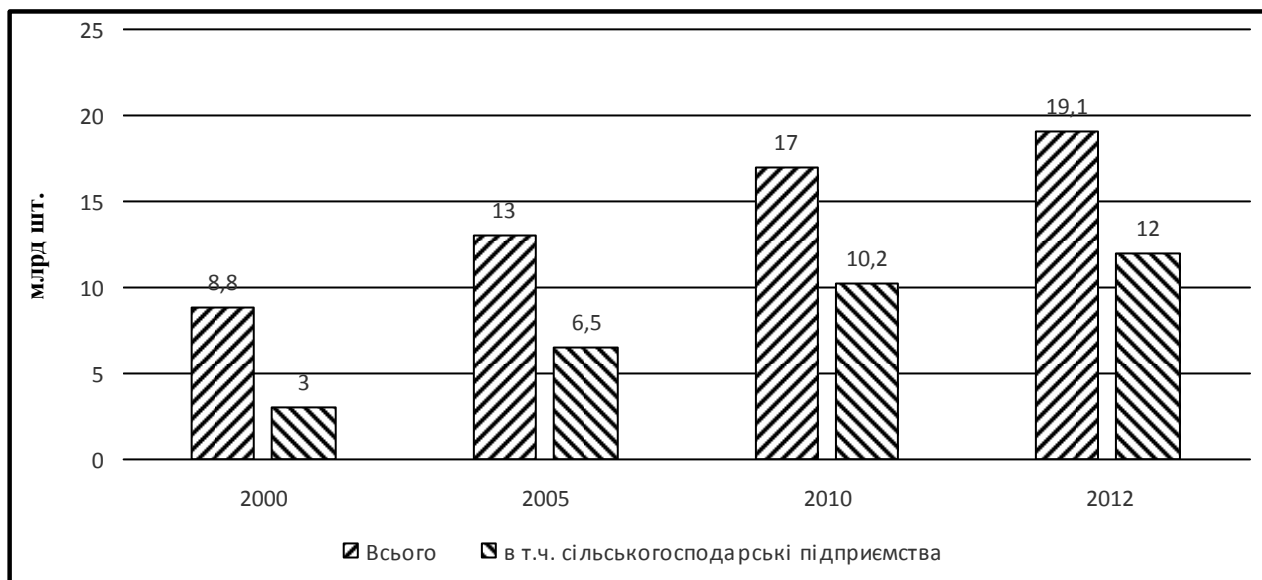

Рис. 2. Динаміка щорічного споживання яєць та м'яса птиці в Україні на 1 особу

Джерело: Державна служба статистики України.

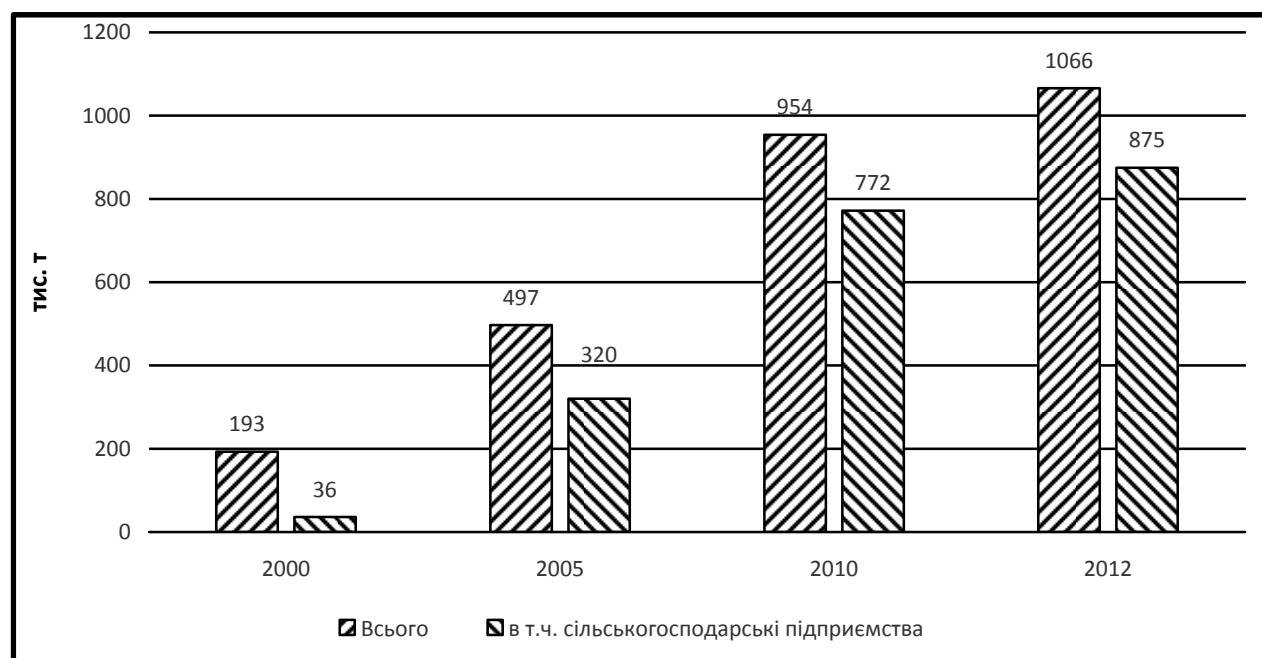
Варто зазначити, що українська галузь птахівництва дедалі більше переходить на промислову основу. Переважна кількість

яєць і м'яса птиці виробляється в сільськогосподарських підприємствах (рис. 3, 4).

Рис. 3. Динаміка виробництва яєць в Україні, млрд шт.

Джерело: Державна служба статистики України

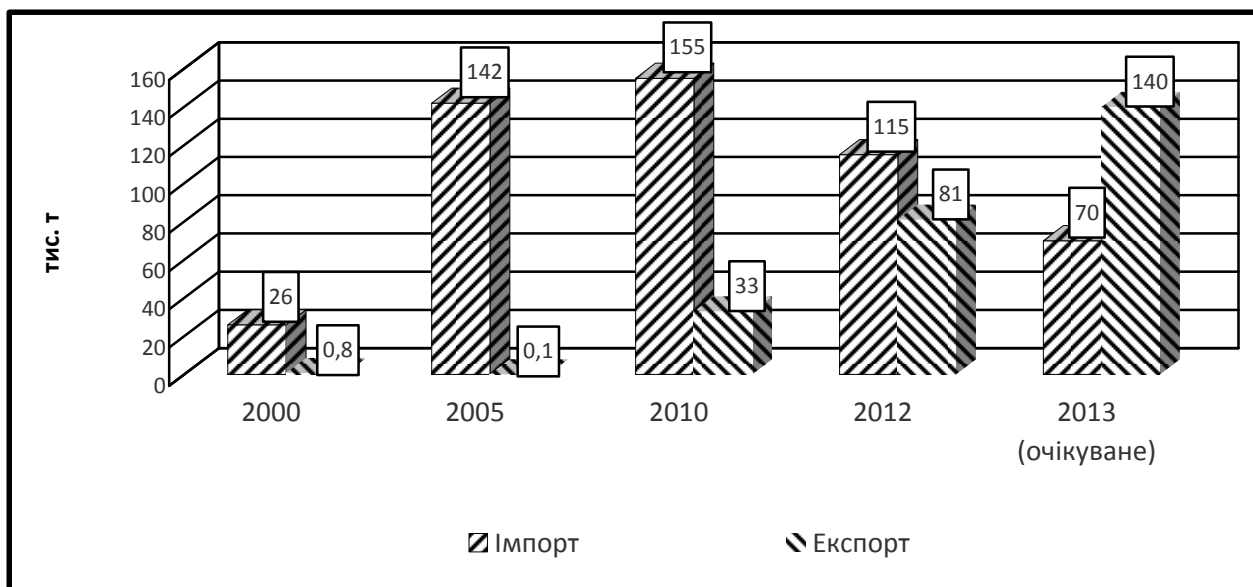
Рис. 4. Динаміка виробництва м'яса птиці в Україні, тис. т

Джерело: Державна служба статистики України.

Сучасні підприємства-виробники, які працюють у галузі птахівництва, розвиваються досить швидко. В основі розвитку галузі лежить не тільки нарощування виробничих можливостей, але й запровадження міжнародних стандартів якості та безпечності продукції.

У результаті переходу на промисловий рівень виробництва продукція галузі стає якіснішою та конкурентоспроможнішою як на внутрішньому, так і на зовнішньому рин-

ках. Про це свідчать дані Союзу птахівників України (рис. 5). Нині вона постачає свою продукцію в 23 країни світу, в тому числі азійські, африканські, а також США. В минулому році Європейський Союз дав дозвіл на експорт продукції птахівництва з України. Враховуючи, що європейське законодавство одне із найбільш жорстких у галузі птахівництва, вихід на ринок ЄС є свідченням відповідності якості українського м'яса птиці міжнародним стандартам.

Рис. 5. Динаміка обсягів експорту та імпорту м'яса птиці в Україні, тис. т

Джерело: Союз птахівників України.

Висновки. В нинішніх умовах української економіки галузь птахівництва розвивається досить швидкими темпами – зростає поголів'я, збільшується виробництво яєць та м'яса птиці, а також обсяги експорту й скорочується їхній імпорт.

Нарощуванню виробничих можливостей як у сільськогосподарських підприємствах, так і в господарствах населення сприяє, з одного боку, ціна, оскільки продукція птахівництва є порівняно дешевою та доступною

для населення, а з іншого – якість вітчизняних яєць і м'яса птиці, що не відрізняється, а часом є вищою, ніж аналогічний показник імпортової продукції.

Отже, при збереженні сучасних темпів розвитку галузі птахівництва українські виробники зможуть не тільки наситити власний ринок дешевою та якісною продукцією, а й зайняти лідируючі позиції на міжнародних ринках.

Список використаних джерел

1. Bezlepkina, I., S. van Berkum and M. Rau. Prospects for Ukraine's agrifood sector; Implications for Dutch trade relations – LEI report 2013–045.
2. Fao statistical yearbook – Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, 2013.
3. Global poultry trends 2013: Russia and Ukraine Lead Europe's Growth – [Режим доступу] – <http://www.thepoultrysite.com/articles/2954/global-poultry-trends-2013-russia-and-ukraine-lead-europes-growth>.
4. World agricultural outlook – Food and Agricultural Policy Research Institute, Iowa State University and the University of Missouri-Columbia, 2010.
5. Бутенко О.С. Оптимізація розміщення і нова парадигма розвитку птахівництва в Україні / О.С. Бутенко // Агросвіт. – 2008. – №9. – С.24–26.
6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
7. Мельник Б. Стан та резерви збільшення обсягів виробництва продукції птахівництва / Б. Мельник // Тваринництво України. – 2002. – №2. – С.10–12.
8. Союз птахівників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.poultryukraine.com>.
9. Ярошенко Ф. Птахівництво в Україні: проблеми становлення / Ф. Ярошенко // Економіка України. – 2003. – №1. – С.70–74.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2013 р.

*